

Л. М. РОМАНЮК, Н. Є. РОМАНЮК, Н. В. ВАВІЛОВА, Н. О. СЛОБОДЯН, Н. М. КОВАЛЬОВА

ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я НА ОСНОВІ КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України,
м. Тернопіль, Україна

Мета: розробити стратегію оптимізації управління у сфері громадського здоров'я України із застосуванням комплексного підходу та системного аналізу.

Матеріали і методи. У дослідженні використано такі методи: системний аналіз, статистичний метод, комплексні оцінки та динамічний аналіз.

Проаналізовано оперативну та довідкову інформацію про стратегічні підходи до управління з урахуванням сучасних глобальних викликів і системних змін у сфері громадського здоров'я на платформі інформаційної бази даних Центру громадського здоров'я МОЗ України, нормативно-правові документи, зокрема у Законі України «Про систему громадського здоров'я».

Для аналізу процесів управління ресурсами та персоналом використано офіційні звіти комунального некомерційного підприємства «Тростянецький центр первинної медико-санітарної допомоги» Вінницької області та ДУ «Вінницький обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України».

Результати. Встановлено, що системний підхід передбачає розгляд управління громадським здоров'ям як комплексної системи, яка включає різноманітні елементи, такі як законодавство, політика, фінансування, медичні заклади, місцеве самоврядування, громадські організації. Застосування комплексного підходу сприяє ефективному функціонуванню системи управління громадським здоров'ям та досягненню позитивних результатів у збереженні та покращенні здоров'я населення.

Результати дослідження підтверджують потребу впровадження комплексу системних заходів у діяльність закладів охорони здоров'я у сфері громадського здоров'я та багатопрофільної медичної організації з метою покращення управління медичним персоналом.

Висновки. Комплексний підхід дає змогу оптимізувати взаємозв'язки між різними рівнями управління у сфері громадського здоров'я, забезпечує ефективнішу координацію дій управлінських органів, медичних установ, закладів охорони здоров'я різних типів, неприбуткових організацій та громадськості.

Застосування системного підходу до управління закладом охорони здоров'я дає можливість покращити процеси керівництва у сфері громадського здоров'я і позитивно впливає на розвиток системи охорони здоров'я в цілому.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: сфера громадського здоров'я; управління; комплексний підхід; системний аналіз.

Комплексний підхід до оптимізації управління у сфері громадського здоров'я України особливо актуальний сьогодні на тлі перманентних процесів трансформації і структурної перебудови національної галузі охорони здоров'я.

Державною політикою визначено концептуальні підходи щодо вдосконалення стратегічного управління охороною громадського здоров'я в Україні в умовах існуючих глобальних викликів [2, 3, 5].

З огляду на багатогранність стратегічних завдань та оперативних функцій, які стоять сьогодні перед системою громадського здоров'я в умовах її трансформації і викликів воєнного стану, актуальним є застосування комплексного підходу до управління у цій сфері. Управлінські процеси та оптимальні управлінські рішення у сфері громадського здоров'я в Україні повинні ґрунтуватися на чітко визначеному комплексному підході з урахуванням змін системного ха-

рактеру в охороні здоров'я та викликів воєнного стану відповідно до існуючого законодавчого забезпечення [1, 4, 6].

Проблематика комплексного підходу до управління охороною здоров'я залишається актуальною, адже на сьогодні практичних, результативних кроків щодо підвищення його ефективності ще недостатньо. Тому системні зрушення у сфері громадського здоров'я і шляхи вдосконалення управління в цій галузі потребують детального наукового дослідження та ґрунтовного аналізу. Україні зараз потрібна така система управління громадським здоров'ям, головною метою якої було б повне забезпечення можливості збереження здоров'я кожної людини в рамках державної програми медичних гарантій. Функціонування такої системи має базуватися на принципах медичної та економічної ефективності з позицій комплексного підходу й системного аналізу [5, 6, 9].

Мета роботи: розробити стратегію оптимізації управління у сфері громадського здоров'я України із застосуванням комплексного підходу та системного аналізу.

Матеріали і методи. Проведено аналіз оперативної та довідкової інформації про стратегічні підходи до управління з урахуванням сучасних глобальних викликів і системних змін у сфері громадського здоров'я на платформі інформаційної бази даних Центру громадського здоров'я МОЗ України. Використано концептуальні підходи до управління, які містяться в основних положеннях нормативно-правових документів, зокрема у Законі України «Про систему громадського здоров'я».

За допомогою системного аналізу, статистичного методу, комплексних оцінок та динамічного аналізу досліджено процеси управління ресурсами закладів охорони здоров'я та медичним персоналом. Для цього використано офіційні звіти комунального некомерційного підприємства «Тростянецький центр первинної медико-санітарної допомоги» Вінницької області та ДУ «Вінницький обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» за 2020–2022 рр.

Результати дослідження та їх обговорення. Аналізуючи модель системного підходу до управління громадським здоров'ям, встановлено, що системний підхід передбачає розгляд управління громадським здоров'ям як комплексної системи, що включає різноманітні елементи, такі як законодавство, політика, фінансування, медичні заклади, громадські організації тощо. Застосування системного підходу сприяє ефективному функціонуванню системи управління громадським здоров'ям та досягненню позитивних результатів у збереженні та покращенні стану здоров'я населення.

Модель системного підходу до управління у сфері громадського здоров'я базується на таких основних принципах, як:

- принцип цілісності визначається як неможливість розкласти властивості системи на окремі властивості її компонентів, а також неможливість відокремити елементи від властивостей системи в цілому. Це означає, що система має унікальні характеристики, які не можуть бути просто пояснені сумою властивостей її частин. Крім того, цей принцип показує, що кожен елемент системи залежить від свого місця та функції всередині цілого;

- принцип структурності відображає можливість опису системи через встановлення структури, мережі зв'язків і взаємовідношень між її компонентами. Поведінка системи визначається не тільки поведінкою окремих елементів, але й властивостями її структури;

- принцип взаємозалежності структури і зовнішнього середовища показує, що система формує і виявляє свої властивості через взаємодію з оточу-

ючим середовищем. Система виступає активним компонентом взаємодії зі своїм зовнішнім середовищем;

- принцип ієрархічності вказує на те, що кожен компонент системи може бути розглянутий як самостійна система, а досліджувана система є лише одним із компонентів більш широкої, глобальної системи;

- принцип множинності опису системи вказує на необхідність побудови різноманітних моделей для адекватного розуміння складності системи. Кожна модель описує певний аспект системи.

У галузі охорони здоров'я організація процесу надання медичної послуги базується на системі виробничих відносин, ієрархічних зв'язках, правилах, правах, відповідальності та обов'язках. Модель системного підходу до управління медичним закладом може бути представлена у вигляді схеми (рис. 1).

Враховуючи принцип множинності опису кожної системи, ми розглядали аспекти діяльності закладу охорони здоров'я, створюючи різні варіанти входів і виходів, зокрема, таку модель: вихід – надання медичної послуги, вхід – ресурси та інформація.

Застосування системного підходу починається з проведення маркетингових досліджень і визначення параметрів виходу (надання медичної послуги): яка саме послуга буде надаватися, з якими показниками якості, які витрати на її надання, у які терміни, для кого буде ця послуга, за якою ціною тощо.

Потім визначаються параметри входу: які ресурси і яка інформація потрібні. Потреба в ресурсах та інформації передбачається після вивчення організаційно-технічного рівня системи (рівень кваліфікації персоналу, якість обладнання, технології, організація праці, управління) та параметрів зовнішнього середовища (політичного, економічного, соціально-демографічного, культурного стану та інфраструктури конкретного закладу).

Зворотний зв'язок виступає як комунікативний канал від отримувачів послуги до її надавачів.

Комунальне некомерційне підприємство «Тростянецький центр первинної медико-санітарної допомоги» засновано у грудні 2010 р. на виконання державної стратегії оптимізації та реформування системи охорони здоров'я в цілому та первинної медичної допомоги згідно з нормативно-директивними положеннями чинного законодавства. Чисельність населення району обслуговування – 31,5 тис. осіб, з них – 6,3 тис. дітей. В структурі населення 54,57 % складають сільські мешканці і 45,43 % – міські.

Відповідно до Положення про Центр первинної медико-санітарної допомоги, яке визначає основні завдання та напрями діяльності таких центрів, комунальне некомерційне підприємство «Тростя-

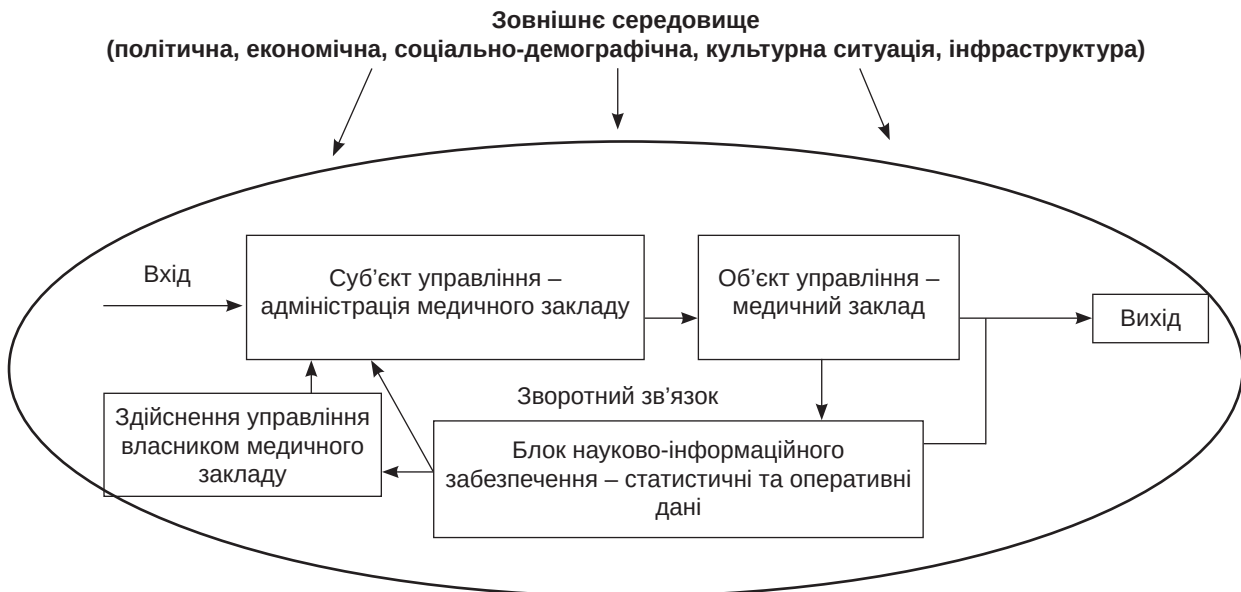

Рис. 1. Модель системного підходу до управління медичним закладом.

нецький центр первинної медико-санітарної допомоги» виконує такі функції:

- надає первинну медичну допомогу населенню і забезпечує організацію та надання невідкладної медичної допомоги;
- організовує взаємодію із закладами охорони здоров'я, які надають спеціалізовану, високоспеціалізовану медичну допомогу, екстрену та паліативну медичну допомогу, а також медичну реабілітацію;
- активно впроваджує в діяльність різних підсистем закладу концептуальні положення електронної системи охорони здоров'я, тісно співпрацює із НСЗУ для забезпечення оптимального фінансування та ефективного використання ресурсів;
- проводить заходи з масової та індивідуальної профілактики інфекційних захворювань;
- займається раннім виявленням та профілактикою хронічних неінфекційних захворювань і визначенням груп ризику;
- організовує санітарно-просвітницьку роботу, навчання населення здорового способу життя та основ надання самопомоги і взаємодопомоги;
- проводить скринінг на важливі соціально значимі захворювання з метою їх раннього виявлення, що сприяє зниженню показників інвалідності та смертності;
- проводить відбір хворих для медичної реабілітації та санаторно-курортного лікування згідно з показаннями;
- проводить експертизу тимчасової втрати працездатності із застосуванням електронних медичних висновків;
- забезпечує пільгове отримання лікарських

засобів окремим групам населення із певними категоріями захворювань відповідно до чинного законодавства;

- контролює якість надання медичної допомоги у своїх підрозділах шляхом проведення аудиту та експертних оцінок;
- забезпечує послідовність медичного обстеження, лікування та реабілітації пацієнтів у співпраці з іншими закладами охорони здоров'я;
- реалізує право громадян на вільний вибір лікаря, який надає первинну медико-санітарну допомогу, включаючи лікаря загальної практики – сімейного лікаря;
- організовує методичну роботу з надання первинної медико-санітарної допомоги у своїх підрозділах.

Аналіз функціонування КНП «Тростянецький центр первинної медико-санітарної допомоги» з позицій комплексного підходу та системного аналізу показав, що цей заклад має досить складну організаційну структуру, чітко налагоджену модель управління та відповідає базовим принципам системи: цілісності, структурності та ієрархічності. Заклад повністю забезпечує обслуговування населення на первинному рівні згідно з вимогами чинного законодавства. Основні показники надання медичної допомоги закладом ПМСД наведені в таблиці 1.

Аналіз даних таблиці 1 свідчить про позитивні тенденції основних показників надання медичної допомоги у КНП «Тростянецький центр первинної медико-санітарної допомоги» за трирічний період. Так, у 2020 р. було укладено 19 879 декларацій із сімейними лікарями центру, що становило 62,19 % від загальної кількості прикріпленого населення.

Таблиця 1. Показники надання медичної допомоги КНП «Тростянецький центр первинної медико-санітарної допомоги»

Найменування показника	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Укладено декларацій – всього	19 879	24 777	26 128
% від усього населення	62,19 %	78,61 %	83,9 %
Середня кількість населення (абс. число) на 1 лікаря	–	–	–
– сімейного	1345	1425	1537
– педіатра	112	123	89
Відвідувань всього – абс. число	88 595	86 712	80 214
Ліжок денного стаціонару: абс. число	41	41	41
– на 10 тис. населення	12,83	13,01	13,18
Проліковано у денному стаціонарі: абс. число	1711	1550	1773
– на 10 тис. населення	535,29	491,85	569,9
Проліковано у стаціонарах вдома: абс. число	1153	1392	1522
– на 10 тис. населення	360,71	441,71	489,2
У т. ч. паліативна допомога: абс. число	52	55	54
– на 10 тис. населення	16,27	17,45	17,35

У 2022 р. цей показник суттєво збільшився і склав 26 128 декларацій, що становить 83,9 % від загальної кількості населення.

Обсяги відвідувань медичних закладів зменшувалися протягом останніх трьох років, але кількість пролікованих пацієнтів у денному стаціонарі та вдома зростала. Кількість ліжок денного стаціонару залишалася стабільною протягом цього періоду.

Дані таблиці також вказують на стан навантаження сімейних лікарів. Наприклад, у 2021 р. середнє навантаження на одного сімейного лікаря становило 1425 пацієнтів, а у 2022 р. воно зросло до 1537 пацієнтів. Водночас навантаження на педіатра було дещо низьким, пересічно 123 пацієнти у 2021 р. та 89 – у 2022 р., що ймовірно можна пояснити впливом тривалих карантинних заходів, спричинених пандемією COVID-19, та міграційних процесів у цей період, які зумовили значні обмеження в доступі до первинної медико-санітарної допомоги.

Важливим аспектом для оцінки роботи центру первинної медико-санітарної допомоги є також надання паліативної допомоги, що сприяє захисту і підтримці соціально вразливих та незахищених верств населення району.

КНП «Тростянецький центр первинної медико-санітарної допомоги» отримує фінансування з різних джерел. Це включає кошти, виділені з місцевого бюджету, державного бюджету у формі медичних субвенцій, фінансування від Національної служби здоров'я України та позабюджетні джерела.

Аналізуючи офіційні звіти комунального некомерційного підприємства «Тростянецький центр первинної медико-санітарної допомоги», встановлено позитивні зрушення у вирішенні економічних та фінансових питань діяльності закладу.

Використання комплексного підходу до проблем фінансування та матеріального забезпечення управлінським персоналом центру, зокрема активне залучення принципу фінансування з різних джерел, тісна співпраця з органами місцевого самоврядування та використання позабюджетних джерел фінансового забезпечення, дало свої оптимальні результати. Позитивними аспектами діяльності центру є збільшення фінансування та зростання середньої заробітної плати медичних працівників протягом останніх трьох років. Також можна зафіксувати позитивні тенденції в динаміці показника зайнятості посад лікарів, на відміну від аналогічного показника зайнятості посад середнього медичного персоналу, який показує зворотну динаміку.

З метою розробки стратегії оптимізації управління у сфері громадського здоров'я України із застосуванням комплексного підходу та системного аналізу ми дослідили функціонування системи управління персоналом закладу, що визначається умовами та основними чинниками, які впливають на неї. Напрямок цієї системи формується через стратегію, кадрову політику, а також застосування принципів і методів управління персоналом.

Згідно з проведеним аналізом, основні напрями реалізації ефективної кадрової політики можна узагальнити у чотири основні блоки:

1. Створення єдиної системи управління персоналом у сфері громадського здоров'я і встановлення ефективної системи винагороди та мотивації для медичних працівників.

2. Оптимізація діяльності кадрової служби закладу охорони здоров'я шляхом підвищення професійного рівня працівників кадрового відділу й

удосконалення організаційної структури управління персоналом.

3. Спрямування роботи кадрової служби на підвищення професійного рівня керівників і спеціалістів підприємства, що відповідає сучасним стандартам та економічним умовам.

4. Організація і вдосконалення роботи з кадровим резервом керівників системи громадського здоров'я та лікарським персоналом.

Вважаємо, що найбільш важливим аспектом кадрової політики в галузі охорони здоров'я є забезпечення всебічного розвитку кадрів у системі безперервної професійної освіти, покращення їхніх знань, професійних навичок та умінь, а також раціональне використання їх потенціалу.

Для ефективного управління персоналом в закладі охорони здоров'я запропоновано використовувати організаційно-економічну модель, яка складається з організаційно-функціональних блоків. Ці блоки взаємодіють між собою і мають безпосередній вплив на ефективність системи управління персоналом у цілому. Такий підхід дозволяє розглядати систему управління персоналом як підсистему більшої системи – підприємства охорони здоров'я, і як сукупність елементів, таких як відділення і підрозділи, які займаються конкретними завданнями у сфері управління персоналом.

Щоб підвищити ефективність діяльності медичних установ, необхідно вирішити такі завдання,

як: раціональне використання наявних трудових ресурсів і організація робочих процесів медичного персоналу; впровадження нових медичних технологій; встановлення ефективних систем оплати праці для працівників у галузі охорони здоров'я і визначення норм навантаження на персонал; навчання та підвищення кваліфікації кадрів.

Результати нашого дослідження підтверджують потребу впровадження комплексу заходів у діяльність багатофункціональної медичної організації з метою покращення управління медичним персоналом. Наша пропозиція стосується таких аспектів, як:

1. Встановлення справедливої системи матеріального стимулювання, преміювання та підвищення заробітної плати.
2. Покращення планування і обліку робочого часу працівників.
3. Чітка регламентація посадових обов'язків, прав і видів відповідальності персоналу.
4. Створення системи мотивації і стимулювання для постійної професійної освіти в системі безперервного професійного розвитку.
5. Утворення представницьких органів із штатних працівників для активної участі персоналу у вирішенні оперативних питань управління.

Ці заходи спрямовані на покращення якості управління медичним персоналом і можуть значно поліпшити функціонування медичної організації (рис. 2).

Рис. 2. Організаційна схема реалізації комплексу заходів, спрямованих на оптимізацію управління медперсоналом медичної організації.

У свою чергу, використання інформаційно-комп'ютерних технологій сучасної електронної системи охорони здоров'я дозволяє підвищити актуальність організаційно-економічної моделі управління персоналом медичної організації, забезпечуючи її функціонування у реальному часі й з урахуванням конкретних ситуацій та впливу зовнішніх і внутрішніх факторів. Зокрема, сьогодні особливо важливим стає швидке оперативне реагування системи громадського здоров'я на наявні глобальні виклики, пов'язані з повномасштабною військовою агресією, негативними тенденціями демографічних, міграційних процесів, тривожними маркерами ментального здоров'я суспільства. Інформаційна система планування та обліку робочого часу включає ряд функцій та відповідальних посадових осіб, які забезпечують її ефективну роботу.

Отже, в сучасних умовах наявних глобальних викликів перед системою громадського здоров'я, надзвичайно важливо мати комплексну систему управління персоналом, яка оперативно реагує на зміни соціально-економічного середовища, врахо-

вує потреби закладу та співробітників і відповідає високим медичним та організаційним стандартам і вимогам ринку.

Висновки

Комплексний підхід дає змогу оптимізувати взаємозв'язки між різними рівнями управління у сфері громадського здоров'я, забезпечує ефективнішу координацію дій управлінських органів, медичних установ, закладів охорони здоров'я різних типів, неприбуткових організацій та громадськості.

Застосування системного підходу до управління закладом охорони здоров'я дає можливість покращити процеси керівництва у сфері громадського здоров'я і позитивно впливає на розвиток системи охорони здоров'я в цілому.

Перспективи подальших досліджень. Особливу увагу в подальших дослідженнях проблематики управління у сфері громадського здоров'я в Україні слід приділити питанням формування нової парадигми розвитку стратегії та методів управління, що ґрунтуються на системному підході, з метою покращення якості надання медичних послуг населенню.

Список літератури

1. Князевич В. М. Перспективи розвитку публічного управління у сфері громадського здоров'я України в умовах системних змін / В. М. Князевич, Т. П. Авраменко, В. В. Короленко // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. Серія «Державне управління». – 2016. – № 1. – С. 56–65.
2. Криничко Л. Р. Державне управління системою охорони здоров'я в умовах реформування: проблеми теорії та методології : монографія / Л. Р. Криничко. – Житомир : Вид. О. О. Євенок, 2020. – 320 с.
3. Миронюк І. С. До структури національної системи громадського здоров'я України / І. С. Миронюк, Г. О. Слабкий, В. В. Шафранський. – Режим доступу : http://elib.umsa.edu.ua/bitstream/umsa/12576/1/To_the_structure.pdf.
4. Про систему громадського здоров'я : Закон України від 06.09.2022 р. № 2573-IX. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/go/2573-20>.
5. Рогачевський О. П. Методи стратегічного управління у галузі охорони здоров'я / О. П. Рогачевський // Актуальні проблеми інноваційної економіки. – 2020. – № 3. – С. 67–75.
6. Управління в системі охорони здоров'я. – Режим доступу : <https://studfile.net/preview/3889805/page:92/>.
7. Центр громадського здоров'я МОЗ України. Про центр. – К. : Центр громадського здоров'я МОЗ України, 2021. – Режим доступу : <https://www.phc.org.ua/pro-centr>.
8. Центр громадського здоров'я МОЗ України. Статистичні дані системи МОЗ. – Режим доступу : <http://medstat.gov.ua/ukr/statdanMMXIX.html>.
9. Цифрова трансформація публічного управління / [О. В. Карпенко, І. Й. Малий, Г. В. Муравицька та ін.]. – К. : НАДУ, 2020. – 256 с.
10. Public Information Policy in Health Care Sector: Ukrainian Perspectives / N. Orlova, I. Mokhova, O. Kozyrieva [et al.] // 35th International Business Information Management Conference. – Seville, Spain, 2020. – P. 341–351.
11. Strategic objectives. Health 2020: the European policy for health and wellbeing. – Access mode : <http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-policy/health-2020-the-european-policy-for-health-and-well-being/about-health-2020/strategicobjectives>.
12. The Essential Public Health Operations. – Access mode : <http://www.euro.who.int/en/health-topics/Health-systems/public-healthservices/policy/the-10-essential-public-health-operations>.

References

1. Knyazevych, V.M., Avramenko, T.P., & Korolenko, V.V. (2016). Perspektivy rozvytku publicnogo upravlinnya u sferi hromadskoho zdorovya Ukrainy v umovakh systemnykh zmin [Prospects for the development of public administration in the field of public health of Ukraine in conditions of systemic changes]. *Visnyk Natsionalnoyi akademiyi derzhavnoho upravlinnya pry Prezydentovi Ukrainy – Bulletin of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine*, 1, 56-65 [in Ukrainian].
2. Krynychko, L.R. (2020). *Derzhavne upravlinnya systemoyu okhorony zdorovya v umovakh reformuvannya: problemy teorii ta metodolohiyi* [State management of the health care system in the conditions of reform: problems of theory and methodology]. Zhytomyr: Vyd. O.O. Yevenok [in Ukrainian].

3. Myronyuk, I.S., Slabkyy, H.O., & Shafransky, V.V. Do struktury natsionalnoyi systemy hromadskoho zdorovya Ukrainy [To the structure of the national public health system of Ukraine]. Retrieved from: http://elib.umsa.edu.ua/bitstream/umsa/12576/1/To_the_structure.pdf [in Ukrainian].
4. Zakon Ukrainy Pro systemu hromadskoho zdorovya vid 06.09.2022 r. № 2573-IKH [Law of Ukraine On the public health system dated September 6, 2022 No. 2573-IX]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2573-20> [in Ukrainian].
5. Rohachevskyy, O.P. (2020). Metody stratehichnoho upravlinnya u haluzi okhorony zdorovya [Methods of strategic management in the field of health care]. *Aktualni problemy innovatsiynoyi ekonomiky – Actual problems of innovative economy*, 3, 67-75 [in Ukrainian].
6. Upravlinnya v systemi okhorony zdorovya [Management in the health care system]. Retrieved from: <https://studfile.net/preview/3889805/page:92/> [in Ukrainian].
7. (2021). Tsentri hromadskoho zdorovya MOZ Ukrainy. Pro tsentr [Public Health Center of the Ministry of Health of Ukraine. About the center]. Kyiv: Tsentri hromadskoho zdorovya MOZ Ukrainy. Retrieved from: <https://www.phc.org.ua/pro-centr> [in Ukrainian].
8. Tsentri hromadskoho zdorovya MOZ Ukrainy. Statystychni dani systemy MOZ [Public Health Center of the Ministry of Health of Ukraine. Statistical data of the system of the Ministry of Health]. Retrieved from: <http://medstat.gov.ua/ukr/statdanMMXIX.html> [in Ukrainian].
9. Karpenko, O.V., Malyy, I.Y., Muravytska H.V., Havryliak, V.B., Arsenovych, L.A., & Kozhyna, A.V. (2020). *Tsyfrova transformatsiya publichnoho upravlinnya [Digital transformation of public administration]*. Kyiv : NADU [in Ukrainian].
10. Orlova, N., Mokhova, I., Kozyrieva, O., Diegtiar, O., Derenska, Y., & Bratishko, Y. (2020). Public Information Policy in Health Care Sector: Ukrainian Perspectives. *35th International Business Information Management Conference*. Seville, Spain.
11. Strategic objectives. Health 2020: the European policy for health and wellbeing. *www.euro.who.int*. Retrieved from: <http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-policy/health-2020-the-european-policy-for-health-and-well-being/about-health-2020/strategicobjectives>.
12. The Essential Public Health Operations. *www.euro.who.int*. Retrieved from: <http://www.euro.who.int/en/health-topics/Health-systems/public-healthservices/policy/the-10-essential-public-health-operations>.

OPTIMIZATION OF MANAGEMENT PROCESSES IN THE SPHERE OF PUBLIC HEALTH BASED ON A COMPREHENSIVE APPROACH

L. M. Romaniuk, N. Ye. Romaniuk, N. V. Vavilova, N. O. Slobodian, N. M. Kovalyova
I. Horbachevsky Ternopil National Medical University, Ternopil, Ukraine

Purpose: to develop a management optimization strategy in the sphere of public health of Ukraine using an integrated approach and system analysis.

Materials and Methods. The following methods were used in the research: system analysis, statistical method, complex assessments and dynamic analysis.

Operational and reference information on strategic management approaches taking into account modern global challenges and systemic changes in the field of public health on the platform of the information database of the Center for Public Health of the Ministry of Health of Ukraine, regulatory and legal documents, in particular the Law of Ukraine "On the Public Health System" was analyzed [1].

For the analysis of resource and personnel management processes, official reports of the communal non-profit enterprise "Trostanetsky Center of Primary Medical and Sanitary Care" of Vinnytsia Region and Vinnytsia Regional Center for Disease Control and Prevention of MOH of Ukraine were used.

Results. It has been established that the systemic approach involves consideration of public health management as a complex system that includes various elements, such as legislation, policy, financing, medical facilities, local self-government, public organizations. The use of an integrated approach contributes to the effective functioning of the public health management system and the achievement of positive results in preserving and improving the health of the population.

The results of the study confirm the need to implement a set of systemic measures in the activities of health care institutions in the field of public health and multidisciplinary medical organizations in order to improve the management of medical personnel.

Conclusions. A comprehensive approach makes it possible to optimize relationships between different levels of management in the field of public health, ensures more effective coordination of actions of management bodies, medical institutions, health care institutions of various types, non-profit organizations and the public.

The application of a systemic approach to the management of a health care institution provides an opportunity to improve the management processes in the field of public health and has a positive effect on the development of the health care system as a whole.

KEY WORDS: **sphere of public health; management; integrated approach; system analysis.**

Рукопис надійшов до редакції 01.03.2024.

Відомості про авторів:

Романюк Любов Миколаївна – кандидатка медичних наук, доцентка кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України.

Романюк Ніна Євгенівна – кандидатка медичних наук, доцентка кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України.

Вавілова Наталія Володимирівна – здобувачка вищої освіти 2 року навчання за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я» медичного факультету Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України.

Слободян Наталія Олександрівна – кандидатка економічних наук, доцентка кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України.

Ковальова Надія Михайлівна – здобувачка вищої освіти 2 року навчання за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я» медичного факультету Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України.